

GÜNÜMÜZ UYARLAMASIYLA FLAVİUSLAR DÖNEMİ KADIN KUAFÖRLÜK MODASI A MODERN ADAPTATION OF THE HAIRDRESSING FASHION OF THE FLAVIUS AGE

Yaşar ARLI*

Öz

Antik dönemden beri kadınların daha da güzelleşmek istek ve arzusuyla büründükleri kuaförlük modası, hiç şüphesiz ki uzun bir emek ve sabrın ürünüydü. Ele aldığım bu çalışmamda da ilk kez Caligula döneminde kullanılmaya başlanan matkap ile beraber alın üzerindeki saç tellerinin ondüle edilerek değiştirildiği kuaförlük modası, Flaviuslar Hanedanlığı döneminde de saçtaki bal peteği olarak yorumlanan süngerimsi bir saç kütesine haline dönüşmektedir. Alın üzerindeki saç tellerinin biraz daha abartılarak oluşturulduğu bu kuaförlük modası gerçek anlamda ise ısıtılan kısa demir çubukların alın üzerindeki saç buklelerine sarılmasıyla oluşturulmaktaydı. Günümüzde de bigudi veya maşa yardımıyla gerçekleştirilen bu kuaförlük modası antik dönemde olduğu gibi yine uzun bir zahmetin sonucuydu.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Kuaförlük, Saç Modası.

Abstract

With women's desires and wishes to become beautiful since ancient history, the hairdressing fashion is undoubtedly a product of much effort and patience. The hairdressing fashion in this paper was transformed into a sponge-like hair body that was made to resemble honey combs in the hair during the Flavius Dynasty by the use of a drill. Drills were first used during the reign of Caligula to curl the hair on the forehead. This trend, which reflected the inflated style of hair strands on forehead, was originally created by wrapping the heated iron bars around the hair on the forehead. Today, this hair style is created through the use of hair balls or curling irons, and it is again a product of long effort just like during ancient times.

Keywords: Woman, Coiffeur, Hair Trend.

1. Giriş

Roma İmparatorluk dönemi hanedanlarından biri olan Flaviuslar Hanedanlığı MS 69-96 yılları arasında tarih sahnesinde yerini almıştır. Bu dönemin hanedan kadınları tarafından benimsenen kuaförlük modası, propaganda amacıyla yontulan portre heykellerde uyarlanabilmesi için bir takım teknolojik buluşlara ihtiyaç duyulmaktaydı. Heykeltraşlık eserleri üzerinde matkap kullanımı sayesinde gerçekleştirilen bu kuaförlük modası Flaviuslar Hanedanlığı döneminde de

* Arş. Gör., Akdeniz Üni., Edb. Fak., Arkeoloji Böl., yasararli@akdeniz.edu.tr

yaygın bir şekilde kullanılmıştır. Bugün ise, Flaviuslar Hanedanlığı döneminden günümüze kadar ulaşan heykeltıraşlık eserlerinden yola çıkarak gözlemlediğimiz bu kuaförlük modası günümüz teknolojisiyle yeniden yorumlanmaktadır.

2. Flaviuslar Dönemi Hanedan Üyeleri

MS 69 yılında tahtta çıkan ve tam olarak ismi Titus Flavius Vespasianus (Özgan, 2013, 21) olan imparator, Roma İmparatorluk tahtına çıkan ilk pleb kökenli imparator olduğu gibi aynı zamanda Flaviuslar Hanedanlığı'nın da ilk imparatoruydu (Wegner, 1966, 9). Vespasian, imparator olmadan önce Flavia Domitilla Maior adında bir kadın ile evlenmiş ve bu evlilikten geleceğin imparatorları da olacak olan Titus ve Domitian adında iki erkek evlat (Levick, 1999, 2) ile Flavia Domitilla Minor adında da bir kız çocuk dünyaya gelmiştir (Kleiner, 1992, 171). Büyük bir olasılıkla hem Flavia Domitilla Maior hem de Flavia Domitilla Minor Vespasian'ın tahtta çıktığı tarihten önce ölmüş olmalıydı (Tekin, 2008, 239; Wood, 2010, 45) ki haklarında ayrıntılı bir bilgiye sahip değiliz. Vespasian'ın MS 79 yılında ölümü ile beraber babasıyla aynı adı taşıyan ve Flaviuslar Hanedanlığı'nın ikinci imparatoru olan Titus tahtta geçmekteydi (Kleiner, 1992, 171; Özgan, 2013, 28). MS 81 yılında da Titus'un ani ölümüyle de tahtta Flaviuslar Hanedanlığı'nın son imparatoru Domitian çıkmaktadır (Kamm, 1995, 70). Titus'un ikinci eşi Marcia Furnilla'dan olma Iulia Titi (Zoridis, 1984, 592) MS 80 yılında Pergamon, Assos ve Smyrna sikkelerinde (Özgan, 2013, 43) portrelenen ilk kadındır (Özgan, 2013, 43). Araştırmalar göstermektedir ki Iulia Titi MS 63 yılında doğmuş ve çok küçük yaşta da dul kalan Iulia Titi daha sonra ise amcası Domitian tarafından kendine eş yapılmıştır (Kleiner, 1992, 172). Böylelikle hem babası hem de sonradan kocası olacak Domitian tarafından onurlandırılmış ve portrelendirilmiştir. Domitian ağabeyi Titus'un MS 81 yılında ölümü üzerine imparator olmuştur (Kamm, 1995, 70). MS 96 yılında da öldürülen ve senatonun "Damnatio Memoriae" kararıyla da izleri silinen Domitian, Flaviuslar hanedanının üçüncü ve son imparatoru olarak tarihte yerini almıştır (Kleiner, 1992: 172).

3. Flaviuslar Dönemi Kadın Kuaförlük Modası ve Günümüz Uyarlaması

Flaviuslar dönemi kadın kuaförlük modasına geçmeden önce Flaviuslar Hanedanlığındaki imparator ve eşleri hakkında kısaca bilgi vermemin asıl nedeni ele aldığımız kuaförlük modasının gelişimini daha net bir biçimde anlatabilme kaygısıydı; çünkü ele aldığımız bu süreçteki kuaförlük modasını belirleyen imparator eşleri ve yakınlarıydı.

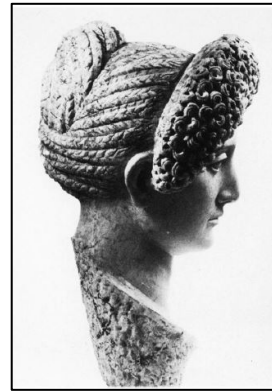
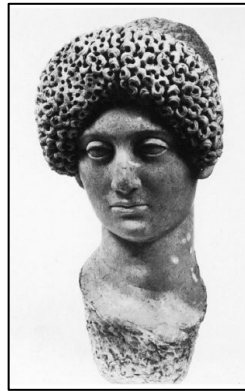
Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda irdelediğimiz Flaviuslar dönemi kadın kuaförlük modası aslında birtakım teknolojik buluşların sonucuydu; çünkü ilk kez Caligula döneminde (MS 37-41) kullanılmaya başlayan matkap ile beraber alın üzerindeki saç tellerinin ondüle edilerek değiştirildiği yeni bir kuaförlük modası (Resim:1.) ortaya çıkmaktaydı (Özgan, 2013, 42). Flaviuslar

Hanedanlığı döneminde ise alın üzerindeki saç tellerinin biraz daha abartılarak işlendiği bu saç modası; heykeltıraşlık eserlerinde ise matkap yardımıyla kör noktalar ya da yüzük şeklindeki halkalar biçiminde işlenmekteydi. Günümüz araştırmacıları tarafından da saçtaki bal peteği olarak yorumlanan bu kuaförlük modası (Resim:2,3.) aynı zamanda süngerimsi bir saç kütesi görünümündedir (Özgan, 2013, 43).

Resim:1. Caligula'nın kız kardeşi Iulia Drusilla. (Özgan, 2013: 104.)

Flaviuslar dönemi kadın kuaförlük modasını günümüzde de uyarladığımızda antik dönemde kısa demir çubuklarla şekillendirilen alın üzerindeki saç bukleleri, günümüzde ise bigudi veya maşa yardımıyla gerçekleştirilmektedir. Alın üzerindeki saç kütesinin hemen devamında serbest bırakılan düz saç bukleleri ile kulak arkasındaki ve ensedeki diğer düz saç buklelerinin örülmesiyle oluşturulan örgülü saçlar başın arka kısmında toplanarak bir topuz ile son bulmaktadır (Resim:4,5). Başın arka kısmındaki topuz ile son bulan bu kuaförlük modası göstermektedir ki her iki zaman diliminde de uzun bir emek ile çabanın ürünüydü.

Resim:2,3. Iulia Titi. (Zoridis, 1984: lev. 79.)

Resim:4,5. Flaviuslar Hanedanlığı kadın kuaförlük modasının günümüz uyarlaması. (N. Y. Zehir).

4. Sonuç

Flaviuslar Hanedanlığı kadın saç modası hem kendi döneminin hem de günümüzün oldukça etkileyici bir kuaförlük modasıdır. Antik dönem ve günümüzde uzun bir emek ve sabır sonucunda gerçekleştirilen bu saç modası antik dönem ve günümüzün yetkin kişileri tarafından gerçekleştirilmektedir. Gözlemlediğimiz heykeltıraşlık eserleri üzerinden yola çıkarak fikir sahibi olduğumuz bu saç modası bir anda hanedan üyelerinin zarafetini de gözler önüne sermektedir. Oldukça etkileyici görülen bu saç modası ister antik dönemde olsun ister günümüzde; kullanılan materyal ister ısıtılan kısa demir çubuk olsun ister bigudi veya maşa her ne olursa olsun geçen zamanın değişmeyen tek gerçeği kadının daha da güzelleşmek istek ve arzusudur.

KAYNAKÇA

- Kamm, Antony (1995). *The Romans*. London&New York, Routledge.
Kleiner, Diana E. E. (1992). *Roman Sculpture*. New Haven, Yale University Press.
Levick, Barbara (1999). *Vespasian*. London&New York, Routledge.
Özgan, Ramazan (2013). *Roma Portre Sanatı II*. İstanbul, Ege Yayınları.
Tekin, Oğuz (2008). *Eski Yunan ve Roma Tarihine Giriş*. İstanbul, İletişim Yayıncılık.
Zoridis, Pandeli (1984). Two New Roman Portraits from Athens. *American Journal of Archaeology*, 88,4, s. 592-594
Wood, Susan (2010). Who Was Diva Domitilla ? Some Thoughts on the Public Images of the Flavien Women. *American Journal of Archaeology*, 114,1, s. 45-57.
Wegner, Max (1966). *Das Römische Herrscherbild: Die Flavier (Vespasian. Titus. Domitian. Nerva. Iulia Titi. Domitilla. Domitia)*. Berlin: Verlag Gebr. Mann,

d, Susan (2010). Who Was Diva Domitilla ? Some Thoughts on the Public Images of the Flavien Women. *American Journal of Archaeology*, 114,1, s. 45-57.:Wegner, Max (1966). *Das Römische Herrscherbild: Die Flavier (Vespasian. Titus. Domitian. Nerva. Iulia Titi. Domitilla. Domitia)*. Berlin: Verlag Gebr. Mann.